

En els últims 60 anys, els països d'Amèrica Llatina han experimentat un fort creixement de participació laboral femenina, que ha passat del 20 per cent fins a arribar a un 66 per cent en l'actualitat.

No obstant això, la bretxa salarial segueix molt per sota comparada amb la dels homes, que ronda el 94 per cent, la qual cosa implica una bretxa de gènere de gairebé 30 punts per a la regió.

Així ho estableix l'estudi *Participación Laboral Femenina: Què explican las brechas entre países?*

elaborat per **Mariana Marchionni, Pablo Gluzmann i**

Joaquín Serrano

del Centro d'e Estudios Distributivos Laborales y Sociales (CEDLAS) de la Facultat de Ciències Econòmiques de la Universitat Nacional de la Plata, l'Argentina (UNLP), i que va ser coordinat per

Montserrat Bustelo

del Banco Interamericano de Desarrollo.

Diverses enquestes reporten que, en països com Guatemala, Hondures, República Dominicana i Mèxic, menys del 60 per cent de les dones adultes de 25 i 54 anys d'edat són econòmicament actives. En l'altre extrem hi ha el Perú i l'Uruguai amb taxes de participació laboral femenina que gairebé aconseguen el 80 per cent.

Les dones guanyen gairebé un 30 per cent menys que els homes a AL

Escrit per Eida Montiel.SemMèxico / La Independent
dimarts, 7 de maig de 2019 21:35

No obstant això, aquesta participació no ha estat heterogènia, un estudi elaborat pel Banco Interamericano de Desarrollo (BID) revela que mentre al Perú cada 8 de 10 dones participen del mercat de treball, a Mèxic la xifra no arriba a sis.

L'estudi se centra en Mèxic i el Perú per ser països amb característiques similars, però que exhibeixen nivells molt diferents de participació laboral femenina, explica la diferència i identifica polítiques per a enfortir la igualtat de gènere en els mercats laborals de la regió.

Mentre a Mèxic només un 58.5 per cent de les dones entre 25 i 54 anys treballaven o buscaven activament ocupació en 2014, al Perú aquest percentatge era del 79.6 per cent, el més alt de la regió.

Això representa una bretxa de 20 punts percentuals a favor del Perú. En àrees urbanes, on es concentra el 80 per cent de les dones en tots dos països, la bretxa és de 15.4 punts, mentre que la bretxa en les àrees rurals és de 43 punts.

En particular, les majors diferències entre els dos països s'associen al comportament laboral de les dones amb baix nivell educatiu, casades, amb fills petits, amb cònjuges amb baixos ingressos o que no es consideren indígenes.

Com a conclusió es va identificar que, en les àrees urbanes, el treball independent o per compte propi és més habitual i el nivell educatiu de les treballadores és major al Perú que a Mèxic. Al Perú el 37 per cent de les dones són autònomes enfront del 14 per cent a Mèxic.

En les zones rurals, en canvi, el treball femení no remunerat en el sector primari, fonamentalment en activitats agrícoles, és la regla al Perú, mentre que a Mèxic la majoria de les treballadores rurals exerceixen com a assalariades i estan més diversificades entre els sectors primari i comerç, seguits per serveis domèstics i indústries de baixa tecnologia.

En les zones urbanes de Mèxic i el Perú aproximadament un 60 per cent de les dones que

Les dones guanyen gairebé un 30 per cent menys que els homes a AL

Escrit per Eida Montiel.SemMèxic / La Independent
dimarts, 7 de maig de 2019 21:35

---

treballen ho fan en una ocupació informal, ja sigui perquè són assalariades sense dret a jubilació, per compte propi no professionals o treballadores sense remuneració no professionals. Si ens restringim només a les assalariades, trobem que al Mèxic urbà hi ha un major percentatge de treballadores informals que al Perú urbà (54% i 46%, respectivament).

Educació

Malgrat que una dona té de mitjana en qualsevol dels dos països la mateixa educació (9.5 anys el 2014), les dones de les ciutats del Perú tenen de mitjana més anys d'educació que les de Mèxic (un avantatge de gairebé mig any).

Per contra, en les zones rurals Mèxic supera al Perú i la bretxa s'ha anat accentuant en els últims anys. El 2014 les dones rurals a Mèxic rebien 1.4 anys més d'educació que les del Perú.

Cura infantil

Assenyala l'informe que l'accés a serveis de cura infantil i a l'educació preescolar també és rellevant per a entendre el context d'inserció laboral de les dones, especialment de les mares joves.

En els dos països l'educació és obligatòria des dels tres anys d'edat. El 2014, el percentatge de nens i nenes de tres a cinc anys d'edat que assistia a alguna institució educativa preescolar ara de 79 per cent al Perú i 67 per cent a Mèxic.

Les dones guanyen gairebé un 30 per cent menys que els homes a AL

Escrit per Eida Montiel.SemMèxic / La Independent
dimarts, 7 de maig de 2019 21:35

Altres factors que contribueixen a explicar la bretxa de participació laboral femenina entre tots dos països és el tipus i nivell d'ingressos que reben les llars.

En termes del seu ingrés per càpita les llars urbanes del Perú i Mèxic són bastant similars, però en l'àmbit rural hi ha grans diferències: les llars rurals mexicans tenen ingressos un 28 per cent majors que les llars rurals peruans.

Això es produeix, en part, pel major volum de transferències monetàries provinents de programes socials als quals s'han denominat Programas de Transferències Condicionades, i de remeses de l'exterior, la qual cosa consideren pot desincentivar la participació de les dones en el mercat laboral.

Amèrica Llatina és una de les regions que rep més remeses de l'exterior i Mèxic és el país que lidera el rànquing regional, amb una entrada de més de 20 mil milions de dòlars anuals per aquest concepte. El Perú, en canvi, està entre els petits perceptors de remeses, amb un volum menor als tres mil milions de dòlars anuals (al voltant d'un 1.7% del PBI).

Una altra diferència important és que a Mèxic les remeses estan majorment concentrades en les llars més pobres, mentre que la major part de les remeses que entren al Perú es concentra en les llars més riques.

Recomanacions

La participació de les dones en el mercat laboral és desitjable des de diversos punts de vista, entre altres raons pels seus efectes sobre l'apoderament i la reducció de la pobresa, per la qual cosa la promoció de l'ocupació femenina hauria de ser un dels objectius socials prioritaris.

L'estudi del BID proposa set accions o recomanacions per a impulsar una major i millor

Les dones guanyen gairebé un 30 per cent menys que els homes a AL

Escrit per Elda Montiel.SemMèxico / La Independent
dimarts, 7 de maig de 2019 21:35

---

participació laboral de les dones entre les quals destaquen: Expandir els centres de cura infantil i educació preescolar, i promoure escoles amb horari estès i servei d'atenció a majors.

Garantir informació i mitjans per a la planificació familiar; promocionar la coresponsabilitat en la llar per a vèncer als estereotips de gènere, la qual cosa ajudaria a apoderar a les dones i alhora facilitar la seva inserció laboral.

Millorar el disseny dels programes socials, així com fomentar la flexibilitat laboral que permet compatibilitzar la cura de nens i adults majors amb el desenvolupament d'una carrera professional tenint més cura en no reforçar els gèneres de rols tradicionals.

Expandir els centres de cura infantil i educació preescolar, i promoure escoles amb horari estès i servei d'atenció a majors.

Ampliar les llicències per maternitat, paternitat i cures, que siguin balancejats i intransferibles per a evitar aprofundir en els rols de gènere tradicionals.

Estendre l'educació als grups desfavorits de la població, incloses les dones.